

MARKTPLAATS 76

JAN LAUWERS & NEEDCOMPANY

INFO

DATA / DATES

vr 21, za 22 juni 2013

Fr 21, Sat 22 June 2013

AANVANG / STARTING TIME

20.30 uur

8.30 pm

LOCATIE / VENUE

Westergasfabriek Zuiveringshal West

DUUR / RUNNING TIME

2 uur 15 minuten, zonder pauze

2 hours 15 minutes, no interval

TAAL / LANGUAGE

Meertalig met Engelse en Nederlandse boventiteling

Multilingual with English and Dutch surtitles

INLEIDING / INTRODUCTION

Bioscoop Het Ketelhuis

door *by* Cecile Brommer

19.45 uur

7.45 pm

MEET THE ARTIST

Jan Lauwers

Bioscoop Het Ketelhuis

za 22 juni, na afloop van de voorstelling

Sat 22 June, after the performance

moderator Cecile Brommer

WEBSITES

www.needcompany.org

www.janlauwers.be

CREDITS

TEKST, REGIE, TONEELBEELD / TEXT, DIRECTION, SET

Jan Lauwers

MET / WITH

Hans Petter Dahl

Kurt d'Outrive, de commissaris

Catherine Travelletti

Antoinette d'Outrive, de vrouw van de commissaris

Benoît Gob

Benoît De Leersnyder, de beenhouwer

Anneke Bonnema

Anneke De Leersnyder, de vrouw van de beenhouwer

Julien Faure

Alfred Signoret, de loodgieter

Sung-Im Her

Kim-Ho Signoret, de vrouw van de loodgieter

Yumiko Funaya *Michèle Signoret, de dochter van de loodgieter*

Grace Ellen Barkey *Tracy, de bakkerin en Oscar de zoon van de bakkerin*

Romy Louise Lauwers *Pauline, de dochter van de bakkerin*

Emmanuel Schwartz *Sweeper*

Maarten Seghers *Karel Tuymans en Squinty*

Jan Lauwers

Elke Janssens

COMPONISTEN / COMPOSERS

Rombout Willems (zomer, lente *summer, autumn*), Maarten Seghers (herfst *autumn*), Hans Petter Dahl (winter)

KOSTUUMS / COSTUMES

Lot Lemm

DRAMATURGIE EN ONDERTITELING / DRAMATURGY AND SURTITLES

Elke Janssens

CHOREOGRAFISCHE ASSISTENTIE / CHOREOGRAPHIC ASSISTANCE

Misha Downey

GELUID / SOUND

Ditten Lerooij

LICHTONTWERP / LIGHT DESIGN

Ken Hioco

PRODUCTIELEIDING / PRODUCTION MANAGEMENT

Luc Galle

LICHTTECHNIEK / LIGHT TECHNIQUE

Marjolein Demey

PRODUCTIE ASSISTENT / PRODUCTION ASSISTENT

Sophie Lichtenberg

POPPENMAKER / PUPPET MAKER

Paul Contryn

DRAMATURGISCHE INLEIDING / DRAMATURGICAL INTRODUCTION

Erwin Jans

ENGELSE VERTALER / ENGLISH TRANSLATOR

Gregory Ball

FRANSE VERTAALSTER / FRENCH TRANSLATOR

Anne Vanderschueren

FRANSE COACH / FRENCH COACH

Anny Czupper

ASSISTENTIE KOSTUUMS / ASSISTANCE COSTUMES

Lieve Meeussen

ZANGCOACH / VOCAL COACH

Lucy Grauman

TECHNIEK / TECHNIQUE

Irmgard Mertens, Klaas Trekker, Elke Van Der Kelen

STAGIAIR REGIE-ASSISTENTIE /

TRAINEE DIRECTION ASSISTANCE

Camille De Bonhome

STAGIAIRS PRODUCTIE / INTERNS PRODUCTION

Sophie Lichtenberg, Mafalda Ferraz

FOTOGRAFIE / PHOTOGRAPHY

Maarten Vanden Abeele, Wonge Bergmann

PRODUCTIE / PRODUCTION

Needcompany

COPRODUCTIE / COPRODUCTION

Ruhrtriennale (Bochum), Burgtheater (Wenen), Holland Festival (Amsterdam)

MET DE STEUN VAN / WITH SUPPORT BY

Vlaamse overheid

WERELDPREMIÈRE / WORLD

PREMIERE

Bochum, 7.9.2012

MARKTPLAATS 76

Marktplaats 76 is Jan Lauwers' donkerste verhaal voor zijn levenslustige gezelschap. Met hemzelf als verteller en leider van de plaatselijke fanfare zingt en danst Needcompany het verhaal van een dorp. Een dorp dat rouwt om de gevolgen van een tragische ontploffing op de marktplaats. Een uit de hemel gevallen reddingsboot geeft het startschot voor een overvloed aan beelden en muziek in het epische verhaal van de dorpingen.

Rouw en verdriet, bloedschande en ontvoering, pedofilie en zelfmoord worden door de performers tot leven gebracht in een vurige gemeenschap waarin overdadige liefde, vriendschap en geluk overleven. De vragen die Lauwers in deze voorstelling stelt gaan terug naar het hart van de politiek in de eenentwintigste eeuw. Dat wat ooit een samenleving bijeenhield – traditie, religie, etniciteit, nationaliteit, ... – heeft in de geglobaliseerde wereld zijn vanzelfsprekende en bindende kracht verloren. De (on)mogelijkheid van het samenleven is de cruciale inzet van Jan Lauwers' voorstellingen van het voorbije decennium. *De kamer van Isabella* (2004), *De Lobstershop* (2006) en *Het Hertenhuis* (2008) – samen de *Sad Face | Happy Face* trilogie – zijn evenveel vertellingen over de krachten die een groep (ont)binden.

In *Marktplaats 76* brengt Jan Lauwers het verhaal van de verlossing van een gemeenschap. De markt was en is nog steeds het vertrek- en eindpunt van betogingen en manifestaties, uitingen van de wil van de burger. Het is de plek van het openbare spreken. Wat de gemeenschap aangaat, gebeurt op het marktplein, en omgekeerd: wat op het marktplein gebeurt, gaat de gemeenschap aan. Met deze epische voorstelling geeft Lauwers de kans om het dorp door een soort van psychoanalyse te laten gaan.

“Het lef waarmee Lauwers zijn visie voor onze voeten werpt, het is een splinterbom waarbij je niet ongeschonden buiten komt. Deze voorstelling heeft meer straffe ideeën in petto dan veel andere artiesten in een heel oeuvre hebben. Dat is enkel de groten gegeven: niet zuinig moeten zijn op inspiratie. Een onuitputtelijke bron.”

– De Standaard

“Met vrolijke kleuren en betoverende tableaux vivants de donkerste emoties vertellen én ontmijnen: Lauwers blijft er een meester in.”

– Focus Knack

“De doden hebben een plaats en een stem in het toverland van Jan Lauwers. Een ten diepste humaan oord, dat elk applaus verdient.”

– Der Standard

“Geheel in de zin van een cathartisch theater slaagt Lauwers er in, de mens in heel zijn tegenstrijdigheid te celebreren, met al zijn verlangens en angsten, maar ook met zijn diepste afgronden en onvolkomenheden.”

– Wiener Zeitung

Jan Lauwers (Antwerpen, 1957) studeerde schilderkunst aan de Kunstacademie van Gent. Eind 1979 verzamelde hij een aantal mensen rond zich in het *Epigonenensemble*. In 1981 werd deze groep omgevormd tot het collectief *Epigonenbeater zlv* (zonder leiding van) dat het theaterlandschap verraste met een zestal theaterproducties. Hiermee schreef Lauwers zich in de radicale vernieuwingsbeweging in Vlaanderen begin '80 en brak internationaal door. Het Epigonenbeater zlv bracht concreet, direct en sterk visueel theater met muziek en taal als structurerende elementen. Jan Lauwers ontbond dit collectief in 1985 en richtte Needcompany op samen met Grace Ellen Barkey. Jan Lauwers' opleiding als beeldend kunstenaar is bepalend voor zijn omgang met het medium theater en leidt tot eigenzinnige, op velerlei manieren grensverleggende theatertaal, die het theater en haar betekenis onderzoekt. Eén van de belangrijkste kenmerken van deze taal is het transparante, 'denkende' acteren en de paradox tussen 'acteren' en 'performen'.

In 2006 kreeg Jan Lauwers de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap Cultuur 2006 in de categorie Toneelliteratuur. Sinds 2009 is Jan Lauwers artist in residence in het Burgtheater in Wenen. Jan Lauwers werd bekroond met het 'Gouden Ereteken voor Verdienste aan de republiek Oostenrijk' (2012).

Needcompany is een kunstenaarshuis dat in 1986 werd opgericht door theatermaker en beeldend kunstenaar Jan Lauwers en choreografe Grace Ellen Barkey. Zij staan centraal in dit huis, en brengen er al hun artistieke werk in onder: theater, dans, performances, beeldende kunst, teksten... Hun creaties worden getoond op de meest belangwekkende nationale en internationale podia wereldwijd.

Al sinds het begin profileert Needcompany zich als een internationaal, meertalig, vernieuwend en multidisciplinair gezelschap. Die diversiteit wordt op haar best weerspiegeld in het ensemble waar gemiddeld 7 verschillende nationaliteiten samenwerken. In de loop der jaren wordt bij Needcompany steeds meer ingezet op dit ensemble. De hechte groep performers die Jan Lauwers en Grace Ellen Barkey rond zich hebben verzameld maakt deel uit van de langetermijnvisie waar Needcompany voor staat. De performers krijgen de kans om tijdens hun professionele traject bij Needcompany eveneens hun persoonlijke, artistieke werk te ontwikkelen of onderzoeken. Op deze manier zijn er nieuwe artistieke allianties ontstaan in het hart van Needcompany: Lemm&Barkey (een samenwerking tussen choreografe Grace Ellen Barkey en kostuumontwerpster/kunstenaar Lot Lemm, sinds 2004), MaisonDahlBonnema (een samenwerking tussen de performers/makers Hans Petter Dahl en Anna Sophia Bonnema, sinds 2003), OHNO COOPERATION (een samenwerking tussen performer/componist/kunstenaar Maarten Seghers en theatermaker/kunstenaar Jan Lauwers, sinds 2006). Dankzij deze organisch tot stand gekomen samenwerkingsverbanden wordt extern artistiek experiment als vanzelf geïmplementeerd in de dagelijkse artistieke werking. Jan Lauwers en Grace Ellen Barkey zorgen voor een doorstroming van hun artistieke visie door de intense samenwerking met het ensemble.

MARKETPLACE 76

Marketplace 76 is the darkest story Jan Lauwers has written for his high-spirited ensemble. With Lauwers himself in the role of narrator and leader of the brass band, Needcompany sings and dances the story of the village. A village that is mourning the consequences of a tragic explosion on the marketplace.

The performers bring mourning and sorrow, incest and abduction, paedophilia and suicide to life in a passionate community full of excessive love, friendship, happiness and survival. The questions Jan Lauwers asks in the play go to the heart of twenty-first century politics. In a globalised world, the things that once held a society together – tradition, religion, ethnicity, nationality and so on – have lost their self-evident binding force. The possibility (or impossibility) of coexistence is the crucial issue in Jan Lauwers' plays over the last decade: *Isabella's room* (2004), *The Lobster Shop* (2006), *The Deer House* (2008) – together the *Sad Face | Happy Face* trilogy – are all stories about the forces that bind a group together or break it apart.

In *Marketplace 76* Jan Lauwers tells the story of the deliverance of a community. The market was and still is the starting and finishing point of demonstrations and events, expressions of the citizens' will. It is the place for public speaking. The things that concern the community take place on the marketplace, and vice versa: whatever happens on the marketplace concerns the community. The epic play gives Lauwers the opportunity to let the village undergo a sort of psychoanalysis.

“Lauwers boldly throws his vision at our feet like a fragmentation bomb, and that means you don't emerge untouched. This production has more incredible ideas than many other performing artists have in their whole career. Only the truly great have this gift: not having to be sparing with inspiration. An inexhaustible source.”

– De Standaard

“Talking about and disarming the darkest emotions with cheerful colours and captivating tableaux vivants: Lauwers remains a master.”

– Focus Knack

“The dead have their place and a voice in Jan Lauwers' wonderland. A profoundly human place, that deserves all the applause it gets.”

– Der Standard

“Fully in line with the notion of cathartic theatre, Lauwers succeeds in celebrating man with all his longings and fears, and also with his deepest abysses and imperfections.”

– Wiener Zeitung

Jan Lauwers Jan Lauwers (Antwerp, 1957) studied painting at the Academy of Art in Ghent. At the end of 1979 he gathered round him a number of people to form the *Epigonenensemble*. In 1981 this group was transformed into the *Epigonenbeater zlv* collective which took the theatre-world by surprise with its six stage productions. In this way Jan Lauwers took his place in the movement for radical change in Flanders in the early '80, and also made his international breakthrough. Epigonenbeater zlv presented direct, concrete, highly visual theatre that used music and language as structuring elements. Jan Lauwers disbanded this collective in 1985 and founded Needcompany.

Lauwers' training as an artist is decisive in his handling of the theatre medium and leads to a highly individual and in many ways pioneering theatrical idiom that examines the theatre and its meaning. One of its most important characteristics is a transparent, 'thinking' acting and the paradox between 'acting' and 'performing'.

In 2006 Jan Lauwers received the Flemish Community Culture Prize in the playwriting category.

Jan Lauwers has been artist-in-residence at the Burgtheater in Vienna since 2009. Jan Lauwers is awarded with the Decoration of Honour in Gold for Services to the Republique Austria (2012).

Needcompany is an artists' company set up by theatre-maker and artist Jan Lauwers and choreographer Grace Ellen Barkey in 1986. They form the core of the company, and it embraces all their artistic work: theatre, dance, performance, visual art, writing, etc. Their creations are shown at the most prominent venues at home and abroad.

Since the very beginning, Needcompany has presented itself as an international, multilingual, innovative and multidisciplinary company. This diversity is reflected best in the ensemble itself, in which on average 7 different nationalities are represented. Over the years Needcompany has put increasing emphasis on this ensemble. The close group of performers Jan Lauwers and Grace Ellen Barkey have collected around them is part of the long-term vision Needcompany has in view. While with Needcompany, the performers are given the opportunity to develop or examine their own personal artistic work. This has enabled new artistic alliances to arise at the heart of the company: Lemm&Barkey (collaboration between choreographer Grace Ellen Barkey and costume designer/artist Lot Lemm, since 2004), MaisonDahlBonnema (collaboration between performers and makers Hans Petter Dahl and Anna Sophia Bonnema, since 2003) and OHNO COOPERATION (collaboration between performer, composer and artist Maarten Seghers and artist and theatre-maker Jan Lauwers, since 2006). Thanks to these organically-grown joint ventures, external artistic experimentation is quite naturally implemented in the company's everyday artistic work. Jan Lauwers and Grace Ellen Barkey enable their artistic vision to develop freely by collaborating intensively with the ensemble.

HOLLAND FESTIVAL 2013

DIRECTIE

Pierre Audi, artistiek directeur
Annet Lekkerkerker, zakelijk directeur

BESTUUR

Martijn Sanders, voorzitter
Renze Hasper, penningmeester
Marjet van Zuijlen, secretaris
Mavis Carrilho
Joachim Fleury
Ben Noteboom

Het programma van het Holland Festival kan alleen tot stand komen door subsidies, bijdragen van sponsors en fondsen en door de gewaardeerde steun van u, ons publiek.

SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Gemeente Amsterdam, Europese Commissie Programma Cultuur (2007-2013)

Het Holland Festival is lid van Réseau Varèse, Europees netwerk voor de creatie en promotie van nieuwe muziek, gesubsidieerd door het Culturele Programma van de Europese Commissie.

HOOFDBEGUNSTIGER SNS REAAL Fonds

SPONSORS EN FONDSSEN

Rabobank Amsterdam, Stichting Ammodo, Clifford Chance LLP, DoubleTree by Hilton, Westergasfabriek/MeyerBergman, Automobiël-bedrijf Van Vloten, Turing Foundation, Stichting Dioraphite, VSBfonds, Stichting Herdenking Slavernijverleden 2013, The Brook Foundation, Fonds Podiumkunsten, Prins Claus Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Pro Helvetia, Goethe Instituut, Institut Français France, Institut Français des Pays-Bas, Réseau Varèse

HF BUSINESS

Beam Systems, De Nederlandsche Bank N.V., G&S Vastgoed, ING Groep, Schut van de Ven Notaris Kantoor, Ten Have Change Management, WPG Uitgevers B.V.

MEDIAPARTNERS NTR, VPRO

DONATIES

De genereuze, meerjarige verbintenis van de Governors is van groot belang voor de internationale programmering van het Holland Festival, met name de internationale coproducties. Ook de belangrijke bijdrage van de Vrienden van het Holland Festival en HF Business komt rechtstreeks ten goede aan de internationale programmering.

GOVERNORS

G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, R.F. van den Bergh, W.L.J. Bröcker, J. van den Broek, Jeroen Fleming, J. Fleury, V. Halberstadt, H.J. ten Have en G.C. de Rooij, J. Kat en B. Johnson, Irina en Marcel van Poecke, Ton en Maya Meijer-Bergmans, Sijbalt Noorda en Mieke van der Weij, Robert Jan en Mélanie van Ogtrop-Quintus, Françoise van Rappard-Wanninkhof, A. Ruys en M. Ruys-van Haaften, M. Sanders, A.N. Stoop en S. Hazelhoff, Tom de Swaan, S. Tóth, Elise Wessels-van Houdt, H. Wolfert en M. Brinkman

HARTSVRIENDEN

S. van Delft-Vroom, H. Doek, W.M.M. van Ierschoot, K. Kohlstrand, J. en M. Kuiper-Gerlach, M. Plotnitsky, P. Voorsmit, P. van Welzen en C. Lafeber

BESCHERMERS

Lodewijk Baljon en Ineke Hellingman, A. van de Beek en S. van Basten Batenburg, S. Brada, Frans en Dorry Cladder-van Haersolte, Kommer en Josien Damen, J. Docter en E. van Luijk, H. Doek, L. Dommering-van Rongen, E. Flores d'Arcais, E. Granpré Molière, E.H. Horlings, J. Houwert, Luuk H. Karsten, R. Katwijk, R. Kupers en H. van Eeghen, J. Lauret, A. van der Linden-Taverne, H. en I. Lindenbergh-Sluis, F. Mulder, G. van Oenen, H. Pinkster, H. Sauerwein, R. van Schaik en W. Rutten, K. Tschennett, P. Wakkie, R.R. Walstra, A. van Wassenaer, T. Winkelman, O.L.O. en Tineke de Witt Wijnen-Jansen Schoonhoven

BEGUNSTIGERS

M. Beekman, I. van den Bercken, E. Blankenburg, Co Bleeker, A. Boelee, K. de Bok, Jan Bouws, E. Bracht, G. Bromberger, D. de Bruijn, M. Daamen, J. Dekker, J. Drupsteen, Chr. van Eeghen, J. van der Ende, Ch. Engeler, E. Eshuis, E. Goossens-Post, E. de Graaff-Van Meeteren, D. Grobbo, J. Haalebos, J. Hennephof, M. Henriques de Castro, G. van Heteren, L.D.M.E. van Heteren, B. van Heugten, S. Hodes, Herma Hofmeijer, R. Hoogendijk, J. Hopman, A. Huijser, E. Hummelen, G. van der Hulst, P. Jochems, Jan de Kater, J. Keukens, A. Ladan, M. Le Poole, M. Leenaers, K. Leering, T. Liefwaard, A. Ligeon, T. Lodder, D. van der Meer, E. van der Meer-Blok, A. Mees-Lubberman, A. de Meijere, J. Melkert, E. Merckx, A. Nieuwenhuizen, R. Nieuwpoort, La Nube, Kay Bing Oen, B. Oremus, E. Overkamp en A. Verhoog, C. van de Poppe, P. Price, F. Racké, S. van de Ree, Wessel Reinink, Thecla Renders, L.M. Remarque-Van Toorn, M. Robben, B. Robbers, A. Schneider, H. Schnitzler, G. Scholten, C. Schoorl, E. Schreve-Brinkman, C.W.M.

Schunck, P. Smit, G. Smits, I. Snelleman, A. Sonnen, C. Teulings, H. Tjeenk Willink, I. Tjoa, H.B. van der Veen, R. Verhoeff, C. van der Vlies, F. Voorluis-Spanhoff, A. Vreugdenhil, W. Vroom, A. Wertheim, M. Willekens, M. van Wulfften Palthe, M. Yazdanbakhsh, P. van der Zant, P. van Zwieten en N. Aarnink

JONGE BEGUNSTIGERS

Kai Ament, J.A. de Groot, G. Schunselaar, David van Traa, H. Verhagen, Vivian van der Weide, M. van Zijll Langhout

ANONIEME SCHENKERS

Ook dankt het Holland Festival anonieme schenkers.

LIEFHEBBERS

Het Holland Festival dankt 646 Liefhebbers voor hun steun en bijdrage.

HET HOLLAND FESTIVAL HEEFT OOK UW STEUN NODIG: WORD VRIEND

Help mee de bijzondere programmering mogelijk te maken. Dan maakt ook u het Holland Festival!

LIEFHEBBER

(vanaf € 45 per jaar) U ontvangt dit programmaboek gratis, u krijgt voorrang bij de kaartverkoop en korting op tickets.

BEGUNSTIGER

(vanaf € 250 per jaar of € 21 per maand) Uw bijdrage komt rechtstreeks ten goede aan de internationale programmering van het Holland Festival. Als Begunstiger heeft u recht op vrijkaarten en andere aantrekkelijke privileges.

JONGE BEGUNSTIGER

(vanaf € 250 per jaar of € 21 per maand) Voor Jonge Begunstigers selecteren we drie voorstellingen die je niet mag missen. We organiseren ontvangsten waar je andere Jonge Begunstigers, maar ook kunstenaars en Governors van het Holland Festival ontmoet.

BESCHERMER

(vanaf € 1.500 per jaar of € 125 per maand) Als dank voor uw aanzienlijke bijdrage aan de internationale programmering van het Holland Festival ontvangt u een uitnodiging voor de openingsvoorstelling en voor exclusieve bijeenkomsten, naast vrijkaarten en andere privileges.

HARTSVRIEND

(vanaf € 5.000 per jaar) Als Hartsvriend van het Holland Festival nodigen we u uit om dichterbij de makers te komen. Met gelijkgestemden en gasten van het festival verwelkomen we u graag op speciale gelegenheden en geven we u een blik achter de schermen.

GEEFWET

Sinds 1 januari 2012 is het nog aantrekkelijker om het Holland Festival te steunen vanwege de Geefwet die tot 1 januari 2018 van kracht is. De Geefwet houdt in dat giften aan culturele ANBI's met 25% verhoogd mogen worden tot een maximum aan schenkingen van € 5.000 per jaar. Schenkt u meer dan € 5.000, dan kunt u het resterende bedrag voor het reguliere percentage (100%) aftrekken van de inkomstenbelasting. De voordelen van de Geefwet gelden voor alle belastingplichtigen (particulieren en bedrijven) en zijn van toepassing op zowel eenmalige als periodieke schenkingen.

VOORDEEL VAN EEN PERIODIEKE SCHENKING

Een eenmalige gift is beperkt aftrekbaar voor de belasting. Het totaal van de giften op jaarbasis dient hoger te zijn dan 1% (drempel) en kan tot maximaal 10% (plafond) van het inkomen worden afgetrokken. Een periodieke gift is een gift waarbij voor een periode van ten minste vijf opeenvolgende jaren een gelijke uitkering wordt gedaan, vastgelegd in een periodieke akte. De gift is volledig aftrekbaar zonder aftrekdrempel of aftrekplafond.

Wilt u ook Vriend van het Holland Festival worden? Ga voor meer informatie en een aanmeldformulier naar www.hollandfestival.nl/ steun HF / hfvrienden of neem vrijblijvend contact op Leonie Kruijenga, hoofd development op 020 – 788 21 18.

Holland Festival
Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
tel. 020 – 788 21 00
fax 020 – 788 21 02
info@hollandfestival.nl
www.hollandfestival.nl

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat. / This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

